

Maria, type van de kerstfeest vierende gemeente

In protestantse kerstfeestvieringen heeft Maria doorgaans de rol van figurante. Ze mag op het toneel verschijnen. Samen met Jozef, de os en de ezel. Als zwijgende opvulling van de ruimte rondom de kribbe. Decoratief. Maar nietszeggend. In begrijpelijke reactie op de rooms-katholieke Mariaverering zwijgen we over Maria. En daarmee hebben we Maria zelf het zwijgen opgelegd. Tot onze eigen schade. Van Maria kan de gemeente horen hoe ze kerstfeest mag vieren. Maria weet dat uit eigen ervaring. Ze is type van de gemeente.

Dienstmeisje van lage staat.

Als Maria in verwachting is van de Messias zingt zij de lof van God: *o*Mijn ziel maakt groot de Heer, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland, omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat van zijn dienstmaagd*o* (Luc. 1:46-48). Dat is Maria: een dienstmeisje van lage staat. Zo vierde zij kerstfeest. Zo is zij type van de gemeente die kerstfeest viert. In de Lofzang van Maria zingt het dienstmeisje de lof van God. Het probleem van Maria is dat de katholieke kerk van de Lofzang *van* Maria de Lofzang *op* Maria heeft gemaakt. De kroon die Maria door de kerk is opgezet misstaat haar volkomen. In de kostbare koninklijke gewaden waarin zij op veel schilderijen is afgebeeld, is zij slachtoffer van een verkleedpartij. Maria heeft haar eer in het kostuum van een dienstmeisje. Zo werd zij uitgekozen als Moeder des Heren. Zo is zij de eerste en de voorgangster van de gemeente die kerst mag vieren. De rooms-katholieke kerk ziet Maria terecht als type van de gemeente. Het is echter de vraag of haar Mariaverering niet een vorm is van kerkelijke zelfverheerlijking. Deze kerk heeft hoge pretenties. Haar hoofd is Christus' stadhouders op aarde. Hem komt ook wereldlijk, politiek gezag toe, blijkens zijn omgang met de groten der aarde en de pauselijke gezantschappen in de regeringscentra. De priesters van deze kerk hebben de macht om tijdens de eucharistie brood en wijn te veranderen in lichaam en bloed des Heren. In het sacrament van de biecht lopen ze met de sleutels van de hemelse schatkamers op zak. Ze delen uit van de goddelijke genade en de goddelijke straf. Wat aan deze kerk opvalt is haar glorie en macht. Je kunt je de vraag stellen of deze kerk in de Mariaverering haar eigen glorie viert. Maria is volgens haar theologie *o*Koningin des hemels*o*, *o*Voorspraak bij God*o* en *o*Medeverlosseres*o*. Is Maria *o* als type van de gemeente - in de verering met deze titels niet slachtoffer van kerkelijke zelfverheerlijking?

Erkenning van onze lage staat.

Alleen een gemeente die als Maria een *o*dienstmeisje van lage staat*o* is kan kerstfeest vieren. Je bent als protestant minder gauw klaar met de ketterij van de Mariaverering dan je denkt. Een geloofsgemeenschap die de Mariaverering verwerpt moet zichzelf aanvaarden als *o*dienstmeisje van staat*o*. Het een hoort bij het ander. Het is goed om als baptistengemeenten met kerst naar Maria te luisteren en samen met haar onze *o*lage staat*o* woord te willen hebben. En de lof te zingen van God die het met ons in onze lage staat doet. In de erkenning dat we als gemeenten niet zoveel voorstellen is méér aan de hand dan eerlijkheid die ons gebiedt dat toe te geven. Het is vooral ook de uitnodiging van God om ons in deze belijdenis van onze *o*lage staat*o* de genade van het kerstfeest te schenken, die ons daartoe brengt. We stellen als gemeenten niet zoveel voor. We tooien ons met de naam *o*nieuwtestamentische gemeenten*o*. Maar hoeveel is bij ons helemaal niet nieuwtestamentisch? Met een juiste bediening van de doop hebben we het probleem van nieuwtestamentisch christendom toch zeker niet opgelost? We zingen graag: *o*We hebben één woord voor de wereld*o*. Maar als het om getuigende daden voor de wereld gaat staan we met een mond vol tanden, of vervallen in onderling gekrakeel. Hoeveel argwaan en verdenking zit er onder de oppervlakte van onze joviale broederlijke bejegening van elkaar? Hoeveel onmacht - en onwil? - tot gemeenschap en gesprek verbergen we in de bestrijding van elkaars visie en geloofspraktijk? Laten we als Maria onze lage staat belijden. Opdat we daarna met Maria de lof van Gods genade kunnen zingen.

Olof de Vries